

EDITO

We beginnen dit nummer met een misschien minder evidente bijdrage over de canon van het sociaal werk. Minder evident omdat het onderwerp tot nu toe nauwelijks aan bod kwam in ons tijdschrift. We hadden het al in overvloed over de rol van vakbonden, politieke partijen en sociale bewegingen als actoren in de maatschappelijke vooruitgang, maar nog niet expliciet over het sociaal werk. Tenzij dan in onze rubriek *Collectie*, want Amsab-ISG verwierf al verschillende archieven rond sociaal werk – om er twee te noemen: die van Samenlevingsopbouw en die van de Beweging van Mensen met een Laag Inkomen en Kinderen.

Maar wat is sociaal werk eigenlijk? Jan Steyaert, hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen en een van de initiatiefnemers van de canon sociaal werk, omschrijft het in zijn bijdrage als ‘het beroepsmatig hulp verlenen aan zorgbehoevende burgers, zowel op individueel niveau als structureel’. Hij vertelt hoe in Nederland een speciale canon ontstond, in de vorm van een tijdlijn met personen en gebeurtenissen die belangrijk zijn geweest in de geschiedenis van het sociaal werk. Vanuit de bekommernis over het laag historisch besef van de Nederlanders was daar immers een ware ‘canonhype’ uitgebroken. De hype sloeg niet over naar Vlaanderen, maar er kwam wel snel een Vlaamse én internationale pendant van de canon voor sociaal werk. De auteur legt zeer bevattelijk uit wat de canon precies inhoudt en hoe het een handzaam format is om geschiedenis in meer ‘hapklare brokken’ aan te bieden, zeker voor een sector als die van het sociaal werk, waarvan de geschiedenis nauwelijks gekend is. En, niet onbelangrijk, het is ook zeer toegankelijk voor niet-historici.

Donald Weber, onderzoeker in Amsab-ISG, heeft het in een tweede bijdrage over de sociale dumping in het Belgische wegvervoer. Zijn verhaal kadert in een veel breder project over 100 jaar Belgische Transportarbeidersbond (BTB). De opdrachtgevers wilden nu eens geen klassiek historisch overzicht van hun vakbond, maar wel een verhaal van ‘vlees en bloed’. Donald vervulde zijn opdracht met verve en schreef een boek over leven en werk van drie groepen transportarbeiders: de zeeman-schipper, de dokwerker, en de chauffeur-logistiekier. Daarnaast maakte hij een boekje waarin hij de geschiedenis van de BTB ophangt aan enkele markante data. Zijn bijdrage in dit nummer vormt daar een onderdeel van en is bedoeld als voorsmaakje op de twee publicaties die eind september 2013 verschijnen.

Sla de volgende bijdrage zeker niet over. Gertjan Desmet, onderzoeker in het Algemeen Rijksarchief, heeft het daarin over de specifieke problematiek van verenigingsarchieven, waarmee ook Amsab-ISG dagelijks te maken heeft. Een degelijke verwerking van die archieven is dikwijls zeer tijdrovend en niet altijd evident, maar wel fundamenteel voor het historisch onderzoek. Want, we citeren de auteur: ‘Verenigingen spelen een rol in de civil society – als toeschouwer, als partner, soms als tegenstander van de staat. Hun archieven belichten daarbij vaak de andere kant van de barricades.’ Het is goed dat hij dit eens onder de aandacht brengt.

En dan is er de jaarlijkse vakantierubriek over het kusttoerisme. Onze vaste correspondent uit Middelkerke, archivaris en ‘kusthistoricus’ Marc Constandt heeft het dit jaar over de vakantielectuur aan zee en de leescultuur van de toeristen. Met, zoals gewoonlijk, mooie sfeerbeelden.

Even lezenswaardig is het volgende stuk van Gita Deneckere en Hannes Pieters over het Vooruitpaviljoen op de Wereldtentoonstelling van 1913. Het is al gepubliceerd in een boek over de Expo dat samengesteld is door de vakgroep Architectuur & Stedenbouw en de vakgroep Geschiedenis (Instituut voor Publieksgeschiedenis) van de UGent, en uitgegeven is bij Snoeck. Wie dit leest, krijgt zeker zin in meer en koopt dus best het boek.

In de rubriek *Collectie* brengt Amsab-archivaris Maarten Savels een boeiend relaas over de geschiedenis van Oxfam-Wereldwinkels. Hij verwerkte het archief van die vereniging tot 139 dozen die samen goed zijn voor meer dan 18 strekkende meter.

Maarten Van Ginderachter, hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen, sluit af met een knappe recensie van het boek van Rik Van Cauwelaert: *Ils nous ont pris la Flandre. Over Waals socialisme en Belgische illusies. Van Jules Destée tot Elio Di Rupo.*

Een mooie mix voor een warme en relaxerende vakantie.

Paule Verbruggen

Illustratie: Aquarel van het Waterkasteel op de Wereldtentoonstelling van 1913 in Gent, geschilderd door de Amerikaanse kunstenaar Henry Keller (1869-1949). (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarchief)